

TORAH OHR • PARSHAS TETZAVEH • MAAMAR 3

ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה'

“And you shall make a tzitz of pure gold”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/tetzaveh/3/

1 ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה'. ואמרו רז"ל קדש למ"ד למטה והוי' למעלה.

"And you shall make a headplate (tzitz) of pure gold, and engrave upon it, the engravings of a seal, 'Holy to Havayah.'" And our Sages, of blessed memory, said: "Kodesh [and the letter] lamed below, and Havayah above."

ולהבין זה וגם להבין מ"ש והי' על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים וגוי' שהציץ מכפר ונושא עון.

To understand this, and also to understand what is written, "And it shall be upon Aharon's forehead, and Aharon shall bear the iniquity of the holy things," etc.: that the tzitz atones and bears iniquity.

וסיפא דקרא והי' על מצחו תמיד לרצון להם לפני הוי'. שבמה שהוא נושא את הציץ על המצח נמשך רצון.

And the end of the verse [says], "And it shall be upon his forehead always, for favor (ratzon) for them before Havayah": through his bearing the tzitz upon the forehead, will (ratzon) is drawn down.

ולהבין ענין זה. (אך) הנה ציץ הוא מלשון יציץ נזרו. מציץ מן החרכים. נץ החמה.

To understand this matter: (but) tzitz is from the expression "his crown will shine (yatzitz)"; "peering (meitzitz) through the lattices"; netz hachamah, "the sunrise."

דהיינו הארת אור וזיו. והוא אור האהבה רבה הבאה מלמעלה שהיא בחי' אהרן זקן אהרן שיורד על פי מדותיו.

That is, a shining of light and radiance. And this is the light of the great love (ahavah rabbah) that comes from above, which is the level of Aharon: "Aharon's beard, which flows down over the collar of his garments."

שאהרן הוא רועה משבעה רועים המפרנסים לכנס"י המשכות אא"ס ב"ה ואהרן הוא הממשיך בחי' אה"ר.

For Aharon is a shepherd, one of the seven shepherds who sustain the Congregation of Israel (Knesses Yisrael) with the drawing-down of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He; and Aharon is the one who draws down the level of great love (ahavah rabbah).

2 והגם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. מ"מ יש אהבה ויש אהבה. יש אהבה שהיא למטה מן הדעת ותולדתה והיא בכח הנפש עצמה.

And although "everything is in the hands of Heaven except the fear of Heaven," nevertheless there is love and there is love. There is a love that is below Daas (knowledge) and is its offspring, and it lies within the power of the soul itself.

ויש אה"ר שהיא למעלה מן הדעת הוא בחי' אהרן הרועה וממשיך לכנס"י והוא בחי' רעותא דלבא.

And there is great love (ahavah rabbah), which is above Daas: this is the level of Aharon, the shepherd, who draws [it] down to the Congregation of Israel; and it is the level of the desire of the heart (re'usa deliba).

3 וז"ש לאהבה את ה' אלקיכם וגו'. ולא כתי' לאהוב אלא לאהבה שימשיך האדם את לבו לאהבה עליונה היא רעותא דלבא שיהי' רצונו לה' לבדו ולדבקה בו בא"ס ב"ה ממש.

And this is [the meaning of] what is written, "To love Havayah your G-d," etc. It is not written le'e-hov but le'ahavah: that a person should draw his heart to the higher love, which is the desire of the heart (re'usa deliba), so that his will be for G-d alone, and to cleave to Him, to the Infinite One (Ein Sof) Himself, blessed be He.

וכמ"ש מי לי בשמים וגו' פי' שמים ג"ע העליון כו' דכולא קמ"י כלא חשיב. אני הו"י לא שניתני ואתה הוא משנברא העולם ואתה הוא קודם שנבה"ע כו'.

As it is written, "Whom have I in heaven?" etc.: "heaven" means the upper Gan Eden, etc., for everything before Him is considered as nothing. "I, Havayah, have not changed," and "You are He since the world was created, and You are He before the world was created," etc.

4 ועל אהבה זו נאמר מציץ מן החרכים כי הנה זה עומד אחר כתלינו. שמשחרב בהמ"ק יש כותל ומחיצה של ברזל מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים.

And of this love it is said, "peering through the lattices," for "behold, he stands behind our wall." For since the Holy Temple was destroyed, there is a wall and an iron partition that separates between Israel and their Father in Heaven.

כי הגם שאין דבר חוצץ לפניו ית' ח"ו כי גם חשך לא יחשיך ממך הרי באמת לא אמרו בין אביהם שבשמים לישראל אלא בין ישראל לאביהם שבשמים. שהחציצה הוא בפני המקבלים.

For although nothing interposes before Him, may He be blessed, G-d forbid, for "even darkness does not darken for You," in truth [the Sages] did not say "between their Father in Heaven and Israel," but "between Israel and their Father in Heaven": the interposition is before the recipients.

עונותיכם היו מבדילין ביניכם וכו'. שמונע את אור האהבה העליונה מישראל ואעפ"כ הוא מציץ מן החרכים וחלונות. חלונות הם חורים גדולים. וחרכים הם חורים קטנים וסדקים.

"Your iniquities have separated between you," etc.: [the partition] that withholds the light of the higher love from Israel. And nevertheless, He peers through the lattices and windows. Windows are large holes, and lattices are small holes and cracks.

דהיינו ע"י שבירת המחיצה לפתוח חלונות וחרכים שהם בחי' לב נשבר והרהורי תשובה הבאים לאדם לכל חד וחד לפום שיעורא דיליה:

That is, through breaking the partition, to open windows and lattices, which are the level of a broken heart and thoughts of teshuvah that come to a person, to each and every one according to his measure.

5 והנה עיקר המסך המבדיל ומחיצה המפסקת הוא ראשית גוים עמלק. שהוא ראש לשבעה גוים. וכתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר אפי' בזמן הזה שלא שייך מלחמת עמלק בגשמיות.

Now, the main separating screen and dividing partition is "the first of the nations, Amalek," for he is the head of the seven nations. And it is written, "G-d has a war with Amalek from generation to generation": even in this time, when a war against Amalek does not apply physically.

מ"מ ברוחניות הנפש יש בחי' עמלק והיינו בחי' גסות הרוח בחוצפה וגבהות כמ"ש אם תגביה כנשר וגו' וממנה באות מדות רעות מבית ומבחוץ. מבית בפנימית הנפש גסות הלב ונצחנות וכיוצא בהן.

Nevertheless, in the spiritual life of the soul there is the aspect of Amalek, namely coarseness of spirit with brazenness and haughtiness, as it is written, "Though you soar aloft like the eagle," etc. And from it come bad traits, within and without. Within, in the inner dimension (pnimiyus) of the soul: coarseness of heart, the urge to win, and the like.

6 ומבחוץ בבחי' חיצונית ההנהגת הגוף בפו"מ ברדיפת הכבוד ומלבושי בגדי כבוד ותפארת ולהתנהג בכבוד ותפארת וכיוצא בהן.

And without, in the outer dimension (chitzoniyus): the conduct of the body in actual deed, in the pursuit of honor, dressing in garments of honor and splendor, conducting oneself with honor and splendor, and the like.

ועל כוונה זו נעשו בגדי כהונה לכבוד ולתפארת לאהרן ולבניו וגוי'. להיות בחי' אתהפכא מן היש ולגרמיה שהוא בחי' עמלק שהוא ענין הגדלת היש בכל דרכיו והנהגותיו.

And for this purpose the priestly garments were made “for honor and for splendor” for Aharon and his sons, etc.: to be the level of transformation (is'hapcha) away from self-existence (yesh) and from [living] for oneself, which is the level of Amalek, that is, the aggrandizement of self-existence in all his ways and conduct.

7 וכך היתה מדתו של עמלק בזמן משה שהרי ישראל לא באו להלחם אתו ולא שמו לבם אליו

And such was the trait of Amalek in the time of Moshe: for Israel had not come to fight him and had paid him no attention;

רק הוא מעצמו ומאיליו בא לעורר מלחמת חנם מפני גדולתן של ישראל והאותות והמופתים שלא הי' יכול לסבול שיהיה איזה דבר גדול מבלעדו.

rather, he came of himself and on his own to stir up a war for nothing, because of the greatness of Israel and the signs and wonders, for he could not bear that there be anything great besides him.

וככה הוא בכל אדם שלא יוכל לסבול מי שיהיה גדול ממנו בעיני אלהים ואדם כו'. ועכ"פ שלא יהיה הוא קטן ושפל. לכן מיפה עצמו במלבושי כבוד כו'.

And so it is in every person: he cannot bear that anyone be greater than he “in the eyes of G-d and man,” etc., and at any rate, [he insists] that he himself not be small and lowly. Therefore he beautifies himself with garments of honor, etc.

8 והנה בבחי' זו של עמלק נאמר כס י"ה שאין השם שלם ואין הכסא שלם. כסא הוא השראת המלך היושב על הכסא להיות ושכנתי בתוכם.

Now, of this aspect of Amalek it is said, “kes Yah” (“the throne of Yah”): that the Name is not complete and the throne is not complete. A throne (kisei) is the indwelling of the King who sits upon the throne, so that there be “And I will dwell within them.”

והיינו בבחי' כסא באל"ף שאלופו של עולם שורה. משא"כ בהסתלקות האל"ף נעשה כס מלשון כסוי.

That is, at the level of kisei with an alef, for the Master (Aluf) of the world rests [there]; whereas when the alef departs, it becomes kes, from the term kisui (covering).

9 והתכסות זו היא על שם י"ה. כי בכל אחד ואחד יש שם י"ה. כמ"ש עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה.

And this covering is over the Name Yah. For in each and every one there is the Name Yah, as it is written, "My strength and song is Yah, and He has become my salvation."

כי הנה ה"א הוא בחי' התפשטות אורך ורוחב כו'. והוא בחי' התפשטות והמשכות אור אין סוף ב"ה להיות סובב כל עלמין וממלא כל עלמין.

For the hei is the level of expansion, [in] length and breadth, etc.; and it is the level of the expansion and drawing-forth of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, to be the light that encompasses all worlds (sovev kol almin) and the light that fills all worlds (memalei kol almin).

10 והי"ד הוא בחי' צמצום ישת חשך סתרו שכדי להיות התפשטות המשכה להיות ממלא וסובב כ"ע אפי' עולמות עליוני' אין ערוך כו'. וכמשל טפה נגד ים אוקיינוס ויותר מכן לאין קץ כו'.

And the yud is the level of tzimtzum (contraction): "He made darkness His hiding place." For in order that there be an expansion of the flow, to fill and encompass all worlds (memalei and sovev kol almin): even the higher worlds have no comparison, etc., as in the analogy of a drop against the ocean, and infinitely more than that, etc.

11 ולכך הוצרך להיות בחי' צמצום תחילה ואח"כ התפשטות כו'. ולכן בתמונת האותיות בכתובת שם הוי' תמונת ה' ראשונה של שם היא ג"כ עד"מ שמתחילה עושין הי"ד ואח"כ ממשיכי' ממנה לרוחב ואורך למטה כו'.

Therefore there had to be the level of tzimtzum first, and afterwards expansion, etc. And therefore, in the shape of the letters in the writing of the Name Havayah, the shape of the first hei of the Name is also, by way of analogy, [made so] that one first makes the yud and afterwards draws from it breadth, and length downward, etc.

12 ובחיי זו נמשכה בכל אדם להתבונן בגדולת א"ס ב"ה איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע ואיך שכ"ז אינו אלא בחינת צמצום כי אין ערוך כו'.

And this level is drawn down into every person: to contemplate the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, how He fills all worlds (memalei kol almin) and encompasses all worlds (sovev kol almin), and how all this is only a level of tzimtzum, for there is no comparison, etc.

ומזה ישוב לאהבה את ה' ולדבקה בו ממש בבחינת אהבה העליונה. והיינו המשכת הוי"ו להיות בחינת וי"ה.

And from this he will turn to love G-d and to cleave to Him truly, with the level of the higher love. And this is the drawing-down of the vav, so that there be the level of vav-hei.

אבל עמלק הוא כס י"ה שהוא המכסה על בחינת י"ה שלא יתגלה בבחי' וי"ה שלא יוליד האהבה בהתגלות לבו.

But Amalek is kes Yah: he is what covers over the level of yud-hei, so that it is not revealed in the level of vav-hei, so that it does not give birth to love in the revelation of his heart.

שאף שלבבו יבין את כל זאת לא תתפעל הנפש ולא יאיר בה אור האהבה מחמת שנעשה מחיצה של ברזל המפסקת ומונעת את האור:

For even though his heart understands all this, the soul is not stirred and the light of love does not shine in it, because an iron partition has been formed that separates and withholds the light.

13 והעצה היעוצה לזה הנה במלחמת עמלק כתיב ויאמר משה וגו' בחר לנו אנשים. לנו דוקא שלכבוש מלחמת עמלק צריכים אנשי משה דוקא ובחי' משה הוא כמ"ש ונחנו מה בחינת בטול והתכללות לגמרי באוא"ס ב"ה.

And the counsel given for this: in the war against Amalek it is written, "And Moshe said," etc., "Choose for us men." "For us" specifically: for to prevail in the war against Amalek, the men of Moshe specifically are needed. And the level of Moshe is as it is written, "And what are we?": the level of self-nullification (bittul) and complete inclusion in the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He.

14 והנה כל התורה על שמו נק' תורת משה. תורה צוה לנו משה וגו'. והיינו שיהיה כל דרכי התורה והעבודה ע"פ בחינת משה.

Now, the entire Torah is called by his name, "the Torah of Moshe": "Moshe commanded us the Torah," etc. That is, all the ways of Torah and of [divine] service should be according to the level of Moshe.

וכמארז"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו. רק שצריך להיות תורת משה בבחינת בטול באוא"ס ב"ה לגמרי.

As our Sages, of blessed memory, said: "Whoever says, 'I have nothing but Torah,' does not have even Torah." Rather, it must be the Torah of Moshe, in the level of complete self-nullification (bit-tul) in the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He.

15 וכמ"ש ולא תחללו שלא להיות בחינת חלל. כמאמר דוחק רגלי השכינה כביכול אלא כמאמר אתה הוא עד שלא נבה"ע ואתה הוא משנבה"ע.

As it is written, "And you shall not profane (sechalelu)," [meaning] not to be in the state of a void (chalal), as in the saying, "pushing the feet of the Shechinah (Divine Presence)," as it were; but rather as in the saying, "You are He before the world was created, and You are He since the world was created":

הוא ממש בלי שום שינוי דכמו שהי' עד שלא נבה"ע ממלא את הכל וגם המקום הזה שנברא בו העולם כך עתה כו'.

truly He, without any change at all; for just as before the world was created He filled everything, including this very place in which the world was created, so [it is] now, etc.

16 ואיך הוא זה והרי העולם מעלים כו' אלא היינו ע"י עסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת וכתוב הוי' בחכמה יסד וגו'

But how is this so, when the world conceals, etc.? Rather, this is through occupation with the Torah, for the Torah comes forth from Chochmah (wisdom), and it is written, "Havayah founded [the earth] with Chochmah," etc.;

שבחכמה שורה אא"ס ב"ה שהחכמה היא היא בחינת בטול כח מ"ה ולכך גם האדם שלומד התורה הרי בכל דבר הלכה או אגדה שלומד מלובש בה בחי' חכמה

for the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, rests in Chochmah, since Chochmah is itself the level of self-nullification (bittul), ko'ach mah ("the potential of 'what'"). Therefore, also for a person who learns Torah: in every matter, whether halachah or aggadah, that he learns, the level of Chochmah is enlothed in it,

שבה מלובש אוא"ס ב"ה וא"כ הוא בבחי' בטול בשעת עסק התורה לחכמתו ית' ואין מעלים ומסתיר מאחר שאין נראה ליש ודבר נפרד בפ"ע רק שהיא חכמתו ית' הבטלה אליו ואין עוד מלבדו.

in which the Infinite Light, blessed be He, is enlothed. If so, at the time of occupation with the Torah he is in a state of self-nullification to His wisdom, may He be blessed, and nothing conceals and hides, since [the Torah] does not appear as a something (yesh), a thing separate unto itself, but [only] as His wisdom, may He be blessed, which is nullified to Him, and "there is nothing else besides Him."

17 ועל זה נאמר ואשים דברי בפ"ך דברי ממש ופ"י דברי בפ"ך היינו בחי' פנימית. ובצל ידי כסיתך הן בחי' מקיפים שאוא"ס ב"ה שורה ומתגלה בו בבחי' פנימי ובחי' מקיף

And of this it is said, "And I have put My words in your mouth": My words, literally. And the meaning of "My words in your mouth" is the level of the inner [light] (pnimi); and "in the shadow of My hand I have covered you" is the level of the encompassing [lights] (makifim): that the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, rests and is revealed in him at the level of inner [light] and the level of encompassing [light];

וע"י כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו' כי ביטול זה הוא הפך היש והוא המכניע ומשבר המחיצה של ברזל כו'

and thereby he prevails in the war against Amalek, which is the yesh, etc.; for this self-nullification (bittul) is the opposite of the yesh, and it is what subdues and breaks the iron partition, etc.

וזהו ועשית ציץ דקאי על משה שהוא הוא העושי את הציץ להיות יציץ נזרו של אור האהבה רבה להיות מציץ מן החרכים וזרח

And this is [the meaning of] "And you shall make a tzitz," which refers to Moshe: he is the one who makes the tzitz, so that there be "his crown will shine (yatztiz)" of the light of great love (ahavah rabbah), to be "peering (meitzitz) through the lattices" and shining forth

ע"י עשיית חרכים וחלונות שבירת המחיצה שהן הרהורי תשובה מבחי' בטול אנשי משה וכמ"ש בחר לנו וגוי כנ"ל.

through the making of lattices and windows, the breaking of the partition, which are thoughts of teshuvah from the level of the self-nullification of the men of Moshe, as it is written, "Choose for us," etc., as mentioned above.

18 וציץ זה הוא זהב טהור הוא בחי' מעלת הזהב על הכסף. ושתיהן הן בחי' אהבה

And this tzitz is pure gold: [this] is the level of the superiority of gold over silver. And both of them are the level of love,

כמ"ש לי הכסף ולי הזהב וגוי רק הכסף הוא בחי' קרירות והזהב הוא בחי' רשפי אש האהבה:

as it is written, "Mine is the silver and Mine is the gold," etc.; only, silver is the level of coolness, and gold is the level of the "flashes of fire" of love.

19 ופתחת עליו פתוחי חותם. הן אותיות התורה כי חותמו של הקב"ה אמת ואין אמת אלא תורה.

"And you shall engrave upon it, the engravings of a seal": these are the letters of the Torah, for "the seal of the Holy One, blessed be He, is truth," and "there is no truth but Torah."

ונק' בחי' חותם כי התורה אשר לפנינו שנתלבשה בענינים גשמיים היא היא בחי' חותם כדמיון האותיות שנחקקים על השעוה שאינו מערך ומהות האותיות שבמחשבה או בדבור רק מ"מ הן אותיות עצמן שנצטיירו ונתגשמו כו'.

And it is called the level of a seal because the Torah that is before us, which has become encloded in physical matters, is itself the level of a seal, like letters impressed in wax, which are not of the order and essence of the letters in thought or in speech; but nevertheless they are the letters themselves, which have taken form and become physical, etc.

20 וכך הנה כתיב בצלמנו כדמותנו דקאי על התורה שבע"פ שהיא בחי' דמות ודמיון בעלמא שהיא בחי' חותם עד"מ כאותיות הנחקקין על השעוה כו'

And so it is written, "In our image, after our likeness," which refers to the Oral Torah, which is merely the level of a likeness and resemblance, which is the level of a seal, by way of analogy, like letters impressed in wax, etc.

אעפ"כ יסודתה בהררי קדש העליון ח"ע שבכל הלכה כו' וע"י זה נמשך בחי קדש העליון בעסק התורה והמצות בבחי פנימי ומקיפין שהתורה היא פנימית והמצות הן לבושי ומקיפין

Nevertheless, "its foundation is in the mountains of holiness," the supernal Kodesh (holiness), the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah) that is in every halachah, etc. And through this the level of the supernal Kodesh is drawn down through occupation with the Torah and the mitzvos, at the level of inner [light] and encompassing [lights]: for the Torah is inner, and the mitzvos are garments and encompassing [lights],

כמאמר אשר קדשנו במצותיו והנה המשכה זו היא בחי קדש למ"ד למטה והוי למעלה שבחי קדש עדיין היא נק' למטה מבחי הוי כי

as in the saying, "Who has sanctified us with His mitzvos." Now, this drawing-down is the level of "Kodesh [and the letter] lamed below, and Havayah above": for the level of Kodesh is still called "below" the level of Havayah. For

הנה יש ב' בחי הוי כמ"ש ויעבר הוי על פניו ויקרא הוי הוי ופסיק טעמא בינייהו כי הן ב' בחי כי ענין הוי מורה שהוא מהוה כל ההוויות מאין ליש כו'

there are two levels of Havayah, as it is written, "And Havayah passed before him and called: Havayah, Havayah," and the cantillation separates between them, for they are two levels. For the meaning of Havayah indicates that He brings all beings (havayos) into being from nothing to something, etc.,

ע"י שעלה ברצונו כך ויש מקור ושרש לזה להיות עולה כך ברצונו ולהיות מקור להוות כל ההוויות והוא הוי הראשון שהוא לרצון לפני הוי"ה הב' ונק' רעוא דרעוין:

through its having arisen thus in His will; and there is a source and root for this, for it to arise thus in His will and to be a source for bringing all beings into being: that is the first Havayah, which is "for ratzon (will) before" the second Havayah, and is called "the will of wills" (ra'ava dera'avin).

21 וזהו ויקרא הוי' הוי'. שהוי' הא' קורא וממשיך הוי' הב' להיות נאצלות ומתגלות י"ג מכילין דרחמי שהן מקורות כל ההוויות וכל ההשתלשלות ובחי' הוי' הא' הוא למעלה מעלה מבחי' קדש ונקרא רעוא דרעוין.

And this is [the meaning of] "And He called: Havayah, Havayah": the first Havayah calls and draws forth the second Havayah, so that the Thirteen Attributes of Mercy (yud-gimmel mechilin der-achamei) are emanated and revealed, which are the sources of all beings and of the entire chain of descending worlds (hishtalshelus). And the level of the first Havayah is far, far above the level of Kodesh, and is called "the will of wills" (ra'ava dera'avin).

22 ועיי' עסק התורה והמצות הנ"ל בבחי' הנ"ל נמשך שיהי' קדש למי"ד למטה היא בחי' אתעדל"ת והוי"ה למעלה היא אתעדל"ע

And through the occupation with Torah and mitzvos mentioned above, in the manner mentioned above, it comes about that there is "Kodesh [and the letter] lamed below," which is the level of the arousal from below (isarusa dilesata), "and Havayah above," which is the arousal from above (isarusa dile'eila).

כי על ידי עסק התורה שהיא חכמתו ורצונו יתברך הרי כמים הפנים כו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח רצון עליון רעוא דרעוין

For through occupation with the Torah, which is His wisdom and will, may He be blessed, "as water [reflects] the face," etc., and "spirit brings spirit and draws down spirit": the Supernal Will, the will of wills (ra'ava dera'avin).

ועל ידי זה נעשה גלוי רעותא דלבא ואור האהבה עליונה כנפש כלי מסך מבדיל מחיצה מפסקת כו' עד שיהי' על מצח אהרן גי"כ גילוי בחי' זו:

And through this there comes about a revelation of the desire of the heart (re'usa deliba) and of the light of the higher love in the soul, without a separating screen [or] dividing partition, etc., until there is a revelation of this level upon Aharon's forehead too.

23 וביאור ענין המצח הוא כמו עד"מ בגשמיו' שיש בתלת חללי דגלגלתא תלת מוחין חב"ד. ויש גולגלתא דחפיא על מוחא.

The explanation of the matter of the forehead: just as, by way of analogy, in physical terms, there are three brains, Chochmah, Binah and Daas, in the three cavities of the skull, and there is a skull that covers the brain.

כך ברוחני הנח המוחין הם חכ"ד והדעת הוא הכח המקשר את חכ' ובינה להיות תקועה בחוזק כל ימוט שכאשר נגמר בכח חכמתו ובינתו בגדולת א"ס ב"ה כך תהא נפשו קשורה בה' לבדו.

So too in spiritual terms: the intellect (mochin) is Chochmah, Binah and Daas, and Daas is the power that binds Chochmah and Binah, so that [the matter] be fixed firmly, never to be moved; so that, just as [the matter] has been concluded by the power of his Chochmah and Binah regarding the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, so his soul shall be bound to G-d alone.

24 והנה במוחין דחכ"ד שם הוא גילוי אא"ס ב"ה בהתכוננות בסדר התפלה וכיוצא בה איך שברוך שאמר והי' העולם ויחיד ומיוחד וחי העולמים מלך וישתבח שמך כו'.

Now, in the intellect (mochin) of Chochmah, Binah and Daas there is the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, through contemplation in the order of prayer and the like: how "Blessed is He Who spoke and the world came to be," and "Unique and singular, and Life of the worlds, King," and "May Your Name be praised," etc.

וכך הוא התקשרות הדעת בגילוי עוצם התשוקה והתענוג. אך יש בחי' גלגלתא דחפ"י על מוחא וכנגד הדעת הוא המצח שהוא הכסוי על הדעת להעלים גלוי הדעת וההתקשרות.

And so is the binding of Daas: with a revelation of the intensity of longing and delight (taanug). But there is the level of "the skull that covers the brain"; and corresponding to Daas is the forehead, which is the covering over Daas, to conceal the revelation of Daas and the binding.

25 ולכן אחר התפלה חולפת ועוברת כו' וצריך לחזור ולהתפלל בכל יום לעורר את האהבה וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום.

Therefore, after prayer [the love] passes and fades, etc., and one must pray again every day to arouse the love. And of this it is said, "And these words, which I command you today, shall be."

ואמרו רז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים לחדש את האהבה. כי לפי שהוא ית' מחדש בכ"י תמיד מע"ב לכך גם האהבה מתחדשת כו'.

And our Sages, of blessed memory, said: "Every day they shall be in your eyes as new": to renew the love. For since He, may He be blessed, renews the work of creation every day, constantly, therefore the love too is renewed, etc.

26 והנה כאשר לבבו פונה זה לכרמו כו' יכול להיות מן הנפילים להמשיך לבו אחר תענוגי עוה"ז שהן רבוי והגדלת היש.

Now, when his heart turns, "this one to his vineyard," etc., he can become one of the fallen (nefilim), drawing his heart after the delights (taanug) of this world, which are the multiplication and aggrandizement of self-existence (yesh).

וכתי' תועבת ה' כל גבה לב אפי' בחי' חיצוני' שהן הנהגת הלבושין כנ"ל וארז"ל אין אני והוא יכולים לדור כאחת.

And it is written, "Every haughty heart is an abomination to G-d": even the outer level, which is the conduct of the garments mentioned above. And our Sages, of blessed memory, said: "I and he cannot dwell together."

27 וכמ"ש אין דעת אלהים בארץ שכאשר הוא מושקע בארציות וחומריות אין בו דעת אלהים והתקשרות. אך כ"ז הוא בבחי' עכו"ם שנקראו כך ע"ש שהם אומות ומקורות לכל עניני עוה"ז.

As it is written, "There is no knowledge of G-d in the land": when he is sunk in earthiness and materiality, there is no knowledge of G-d and no bond [with Him] in him. But all this is at the level of the akum ("worshippers of stars and constellations"), who are so called because they are nations (umos) and sources for all the matters of this world.

משא"כ בבחי' ישראל יכול להיות עצת חכמינו ז"ל עשה מלאכתך עראי וטפל לבד בבחי' קרירות כמו שכפאו שד כו'.

Whereas at the level of Israel, there can be [fulfilled] the counsel of our Sages, of blessed memory, "Make your work casual," and secondary only, in a manner of coolness, as one compelled by a demon, etc.

28 וזהו והי' על מצח אהרן שגם אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה מ"מ נשאר רשימו על בחי' מצח שהוא כיסוי שעל הדעת

And this is [the meaning of] "And it shall be upon Aharon's forehead": that even after prayer, when the love passes and fades, nevertheless an impression (reshimu) remains on the level of the forehead, which is the covering over Daas,

דהיינו בחינת חיצוניות החב"ד והוא ענין רצון פשוט לדבקה בו ית' בלי עומק התבוננות כבשעת התפלה רק הסכמת הלב מחיצוניות הדעת אחר אשר נגמר בדעתו כך בשעת התפלה

that is, the level of the outer dimension (chitzoniyus) of Chochmah, Binah and Daas. And this is a simple will to cleave to Him, may He be blessed, without depth of contemplation as at the time of prayer, but only the heart's assent, from the outer dimension of Daas, after he has concluded thus in his Daas at the time of prayer;

כי הגם שגילוי עוצם התשוקה והתענוג שבדעת חלף ועבר אחר התפלה מ"מ רשימו ניכר להיות רצון והסכמת הלב לדבקה בו ית' ולהיות מלאכתו עראי וטפל ותורתו קבע ועיקר.

for although the revelation of the intensity of longing and delight (taanug) that is in Daas has passed and gone after prayer, nevertheless a noticeable impression [remains]: to have a will and the heart's assent to cleave to Him, may He be blessed, and to make his work casual and secondary and his Torah fixed and primary.

29 ורצון זה והסכמה זו יכולה להיות תמיד. וזהו והי' על מצחו תמיד לרצון להם לפני הוי"ה

And this will and this assent can be constant. And this is [the meaning of] "And it shall be upon his forehead always, for favor (ratzon) for them before Havayah":

שע"י אתעדל"ת זו אתערותא דלעילא לעורר רצה"ע רעוא דרעוין והתגלות בחי' הוי"ה המקור אל הי"ג מדה"ר שע"י הגילוי רצה"ע הוא נושא עון הקדשים ואתהפכא כו'.

that through this arousal from below (isarusa dilesata) [there comes] an arousal from above (isarusa dile'eila), to arouse the Supernal Will, the will of wills (ra'ava dera'avin), and the revelation of the level of Havayah that is the source of the Thirteen Attributes of Mercy; for through this revelation of the Supernal Will it "bears the iniquity of the holy things," and [there is] transformation (is'hapcha), etc.

וכנודע ש"יג מדה"ר רחום וחנון נושא עון כו' נמשכות מבחי' רצון העליון. והיינו כשיהיה גילוי רצון זה גם על בחי' מצח אהרן (כי זה לעומת זה מצח אשה זונה)

As is known, the Thirteen Attributes of Mercy, "compassionate and gracious," "bearing iniquity," etc., are drawn from the level of the Supernal Will. And this is when this revelation of will is also on the level of Aharon's forehead (for "one opposite the other": "a harlot's forehead"),

משא"כ כשאין הגילוי רצון אלא בחב"ד דהיינו בשעת תפלה לבדה בשעת התבוננות ולא כל היום
כולו:

which is not so when the revelation of will is only in Chochmah, Binah and Daas, that is, only at the time of prayer, at the time of contemplation, and not the whole day long.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: [likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/)

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From [likuteitorah.com/torah-ohr/tetzaveh/3/](https://www.likuteitorah.com/torah-ohr/tetzaveh/3/)

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok